

Доброчесність судді у контексті конституційних принципів правосуддя

**Володимир СУЩЕНКО,
доцент, заслужений юрист України,
голова правління
ГО “Експертний центр з прав людини”,
голова Конкурсної комісії при Президенті України
з добору членів Вищої ради правосуддя**

**«Існує лише ТРИ професії,
представники яких удостоєні носити мантию:
священик, суддя і вчений.**

**Мантия символізує те, що її носії наділені
зрілістю розуму, незалежністю суджень і
відповідальністю
перед власною совістю та Богом.**

**Це означає внутрішню незалежність усіх
цих трьох професій:
їхній обов'язок – бути останніми,
хто дозволить собі діяти примусово і
піддаватися тискові ззовні.»**

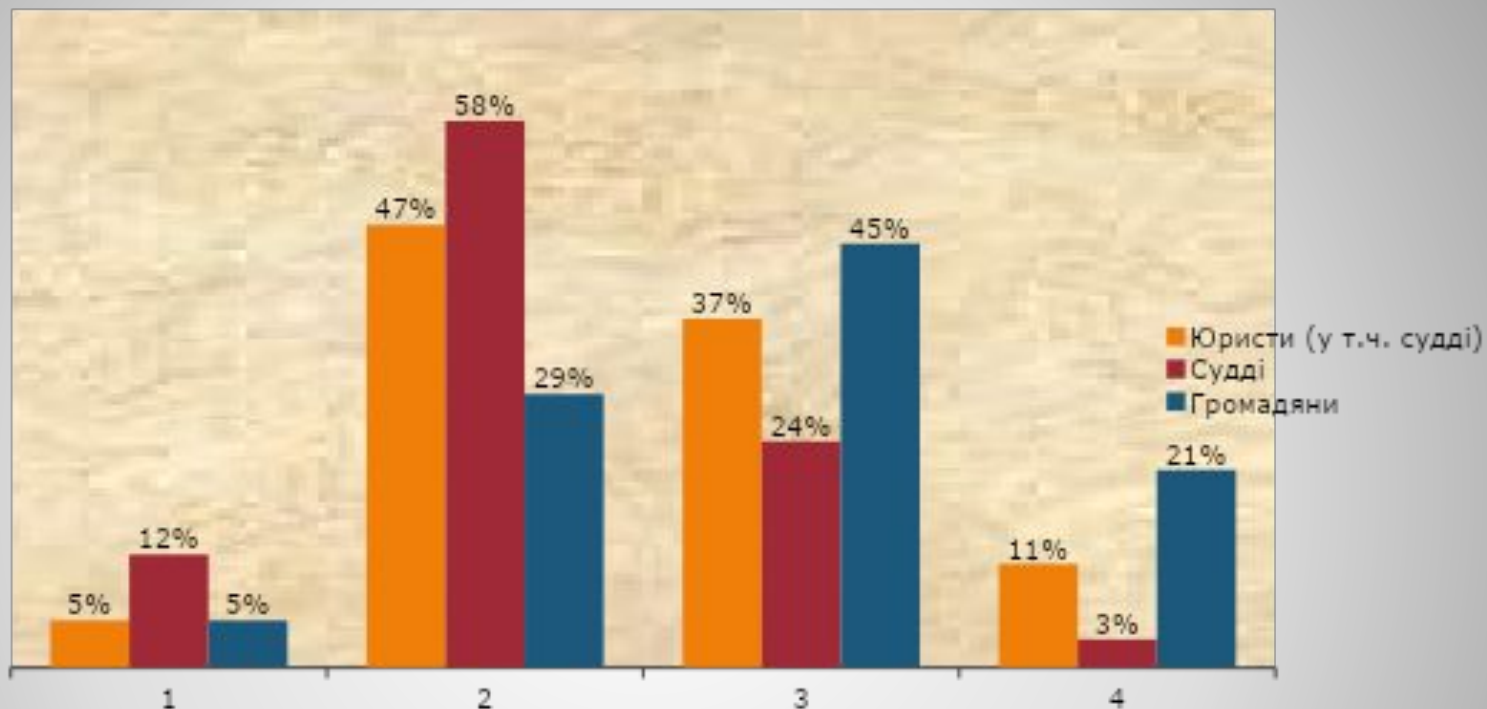

*(Генрі Розовскі.
Університет. Посібник для власника)*

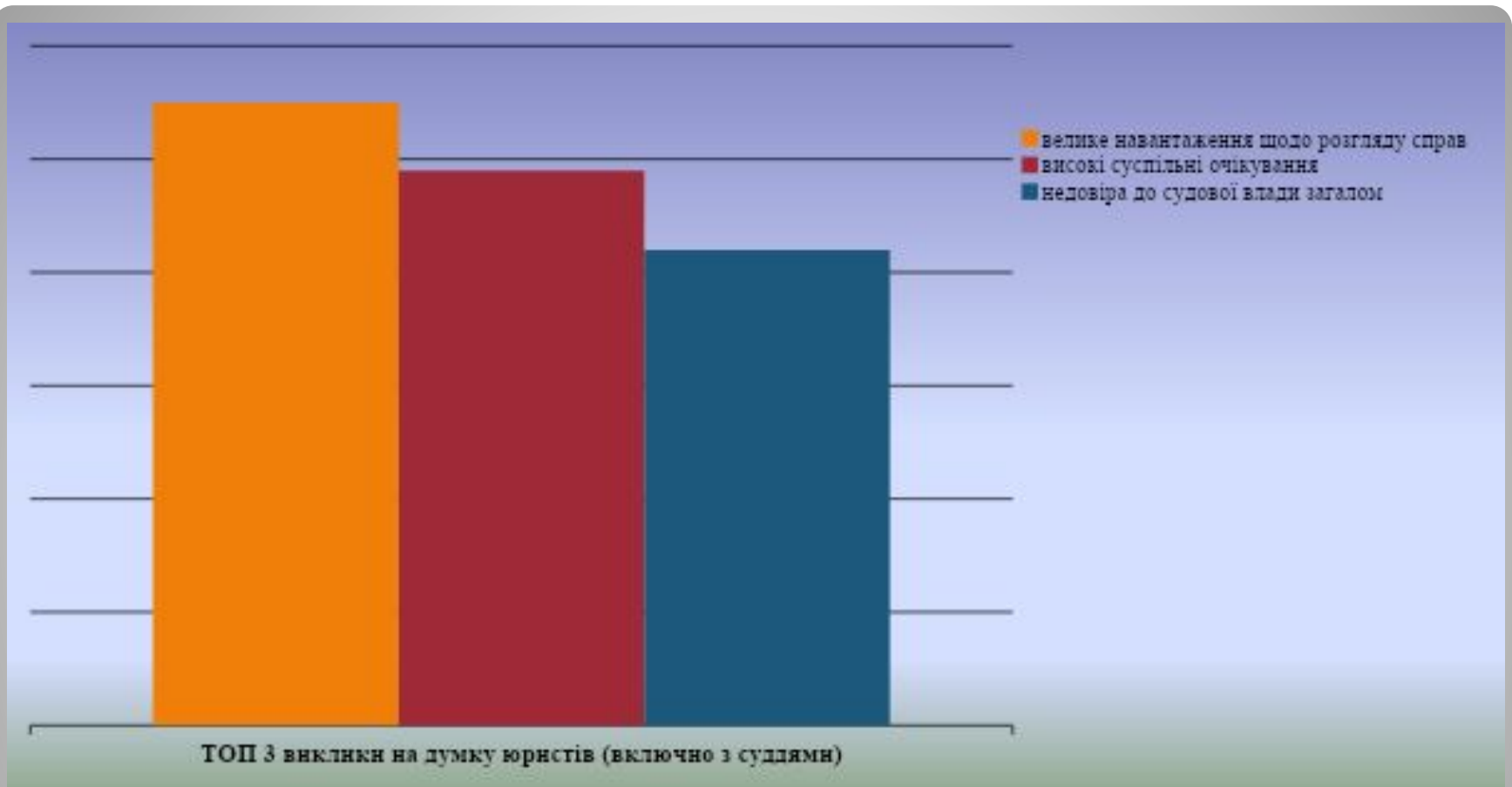
● Проблемні питання :

1. **Поняття доброчесності взагалі і Судді - зокрема.**
2. **Стан розуміння, усвідомлення та оцінювання доброчесності Судді сьогодні.**
3. **Конституційні принципи, з яких випливають вимоги щодо змісту доброчесності Судді.**
4. **Методи та інструменти реалізації та оцінювання доброчесності Судді.**

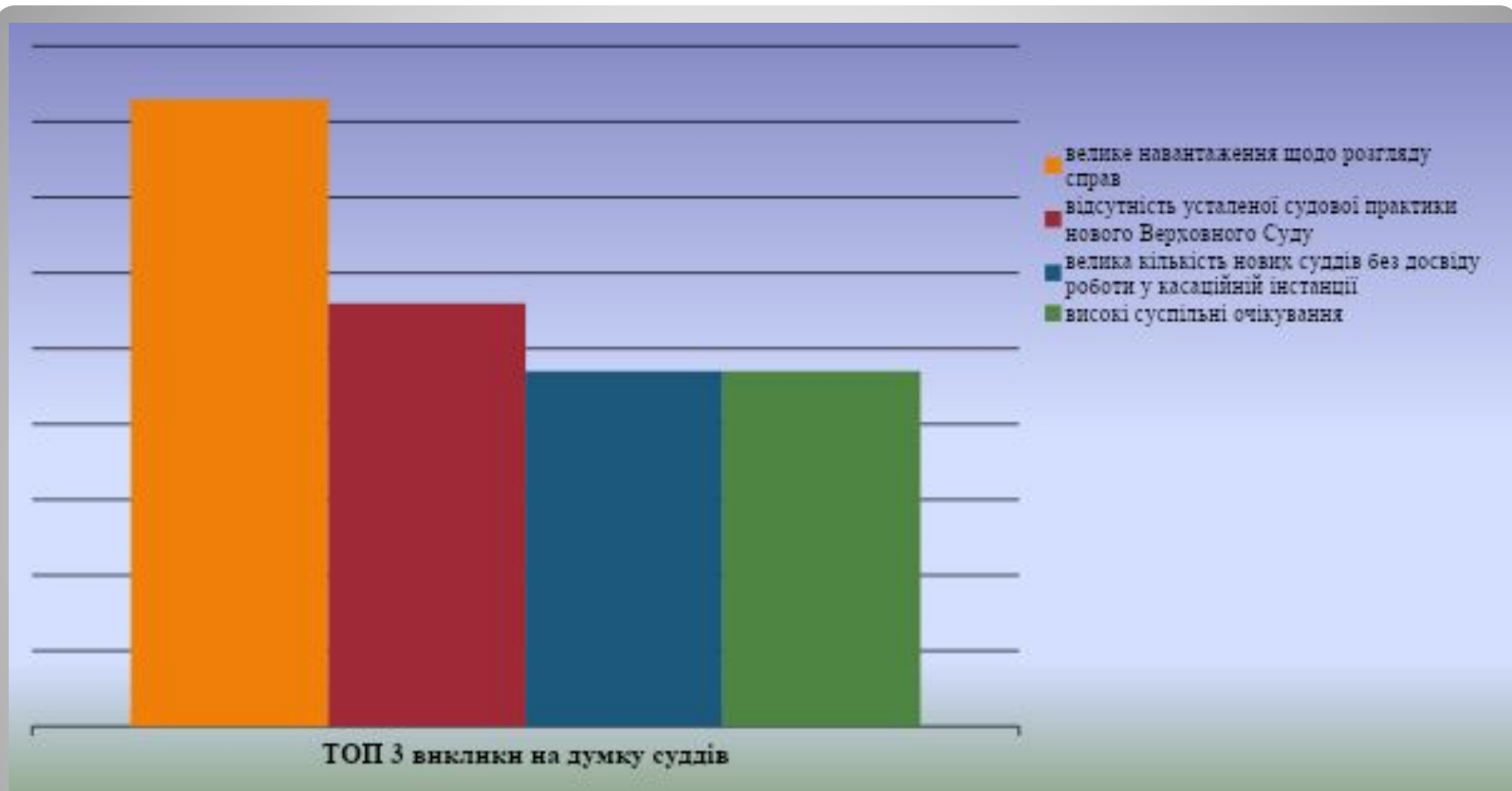
**Пропоную далі ознайомитись
з окремими результатами
дослідження, проведеного
Центром політико-правових
реформ (ЦППР)
у 2018 році**

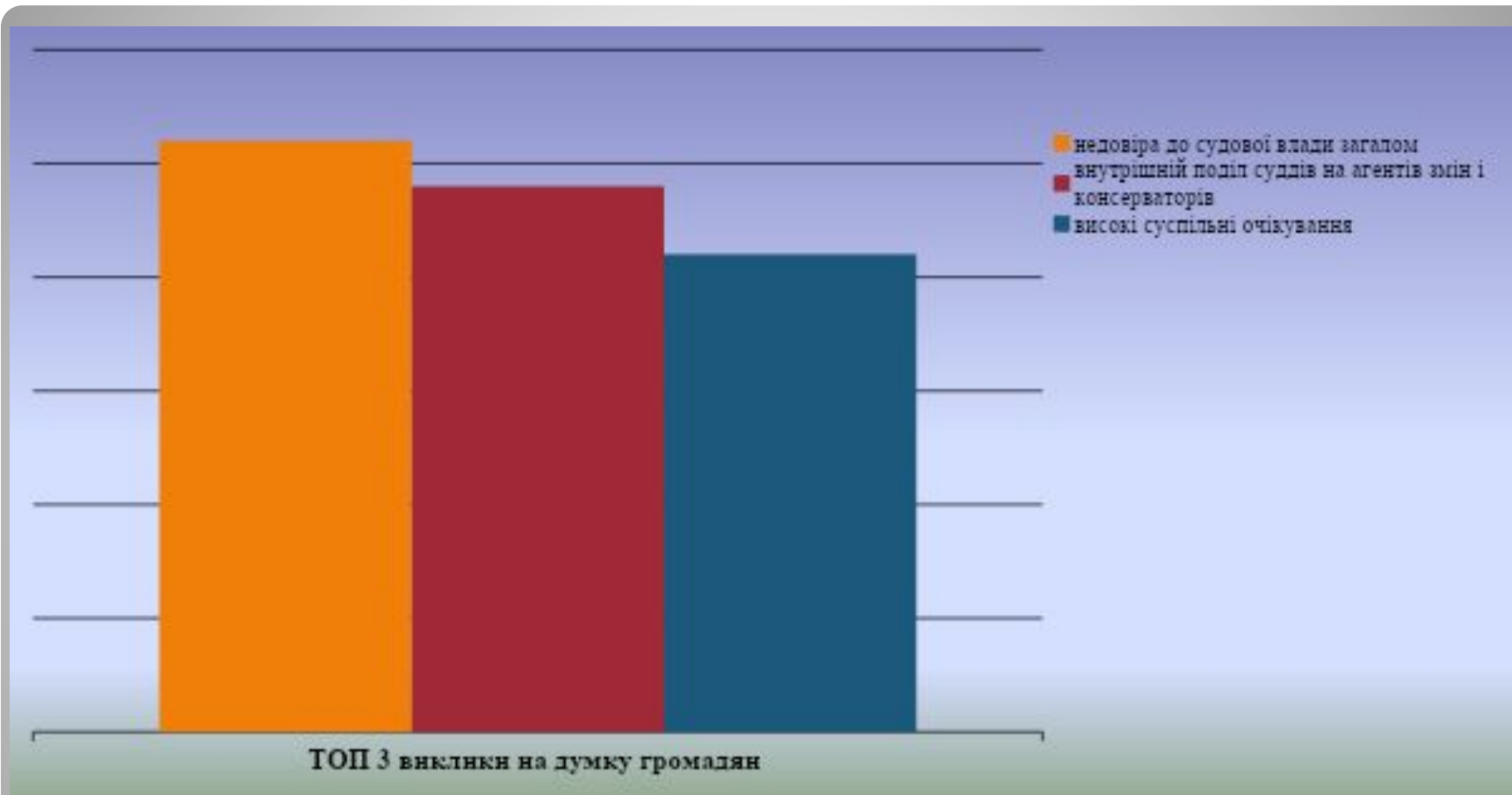
Чи вірите Ви, що судді нового Верховного Суду будуть доброчесними (зокрема некорумпованими)?

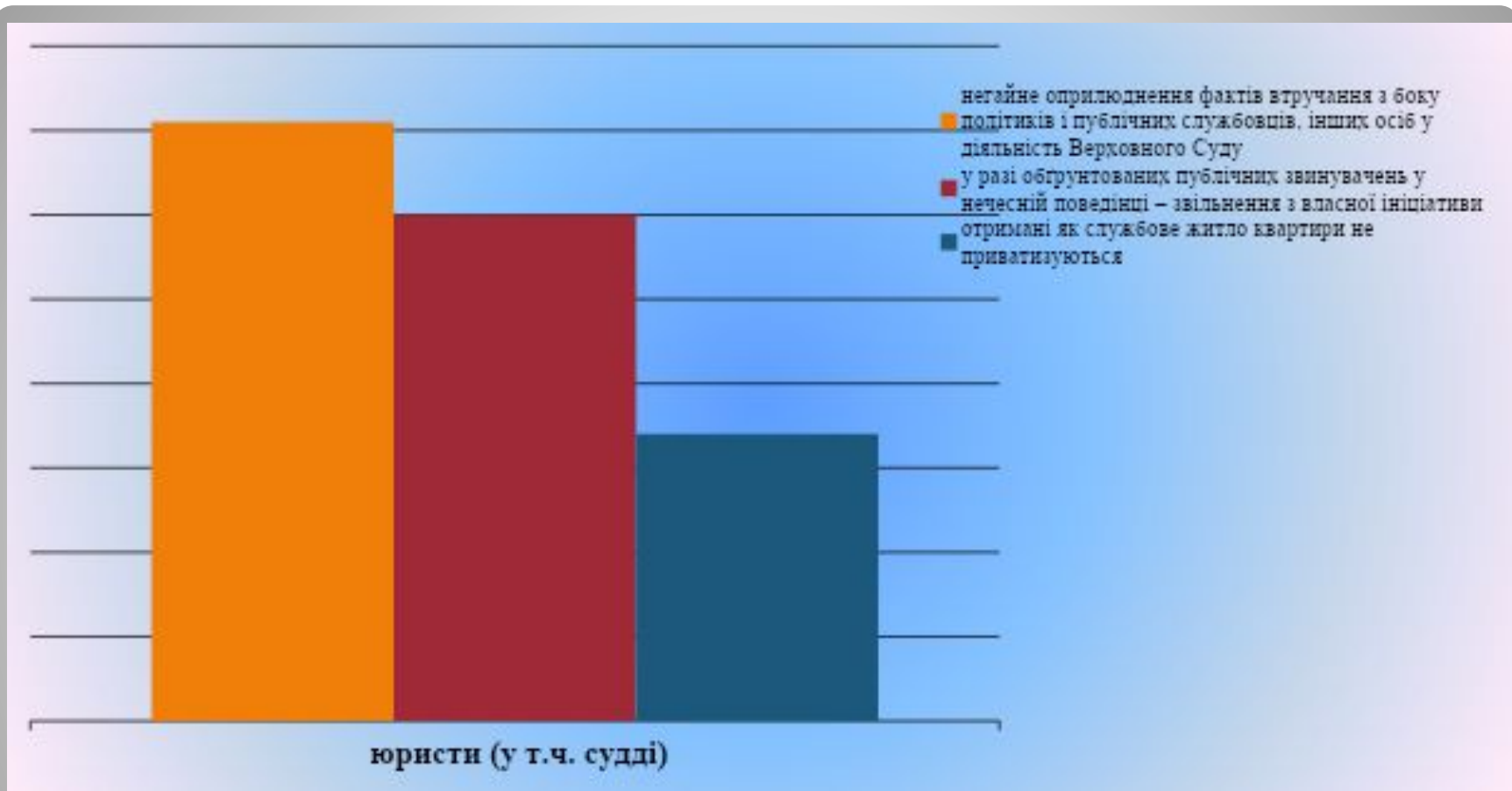
**Найбільші виклики у перший рік роботи
нового Верховного Суду**

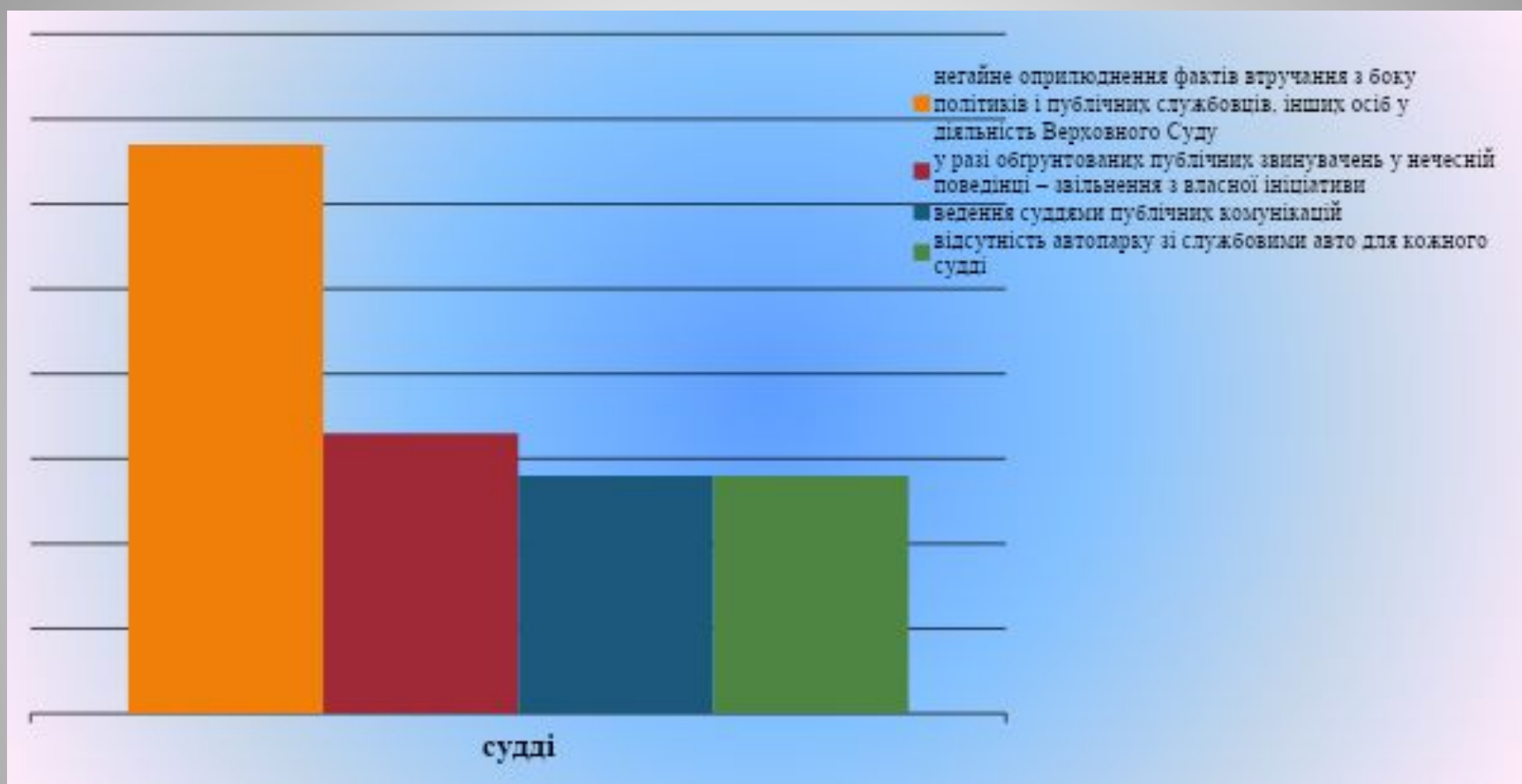
Найбільші виклики у перший рік роботи нового Верховного Суду

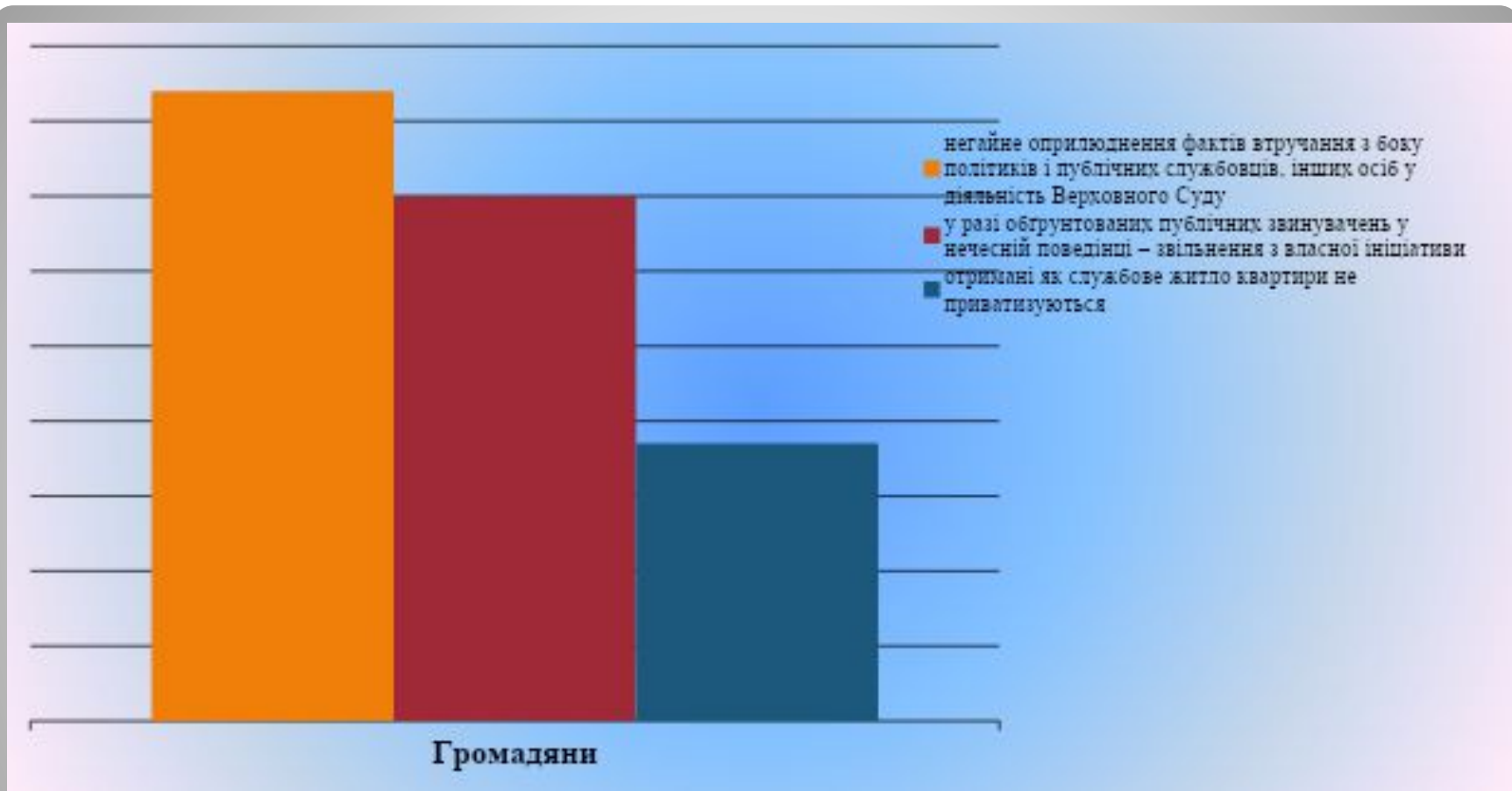
**Найбільші виклики у перший рік роботи
нового Верховного Суду**

Найвагоміші стандарти поведінки, які мають запровадити судді нового Верховного Суду

Найвагоміші стандарти поведінки, які мають запровадити судді нового Верховного Суду

Найвагоміші стандарти поведінки, які мають запровадити судді нового Верховного Суду

Поняття ДОБРОЧЕСНОСТІ

ЦЕ оціночна категорія щодо **спроможності та здатності** будь-якої людини **ЧЕСНО (для себе і для суспільства) творити ДОБРО**, а саме : мати і висловлювати добрі, на противагу злим, думки та вчиняти добрі, на противагу злим (не законним, не правомірним) вчинки, тобто - бути **ДОБРОЧЕСНИМ і ДОБРОЧИННИМ**.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ тлумачиться через споріднені, синонімічні морально-етичні категорії – такі як: **честь, гідність, справедливість, порядність**.

Єдиними базовими критеріями оцінки **«добročесності людини»** - практично всі дослідники цієї категорії називають - **правдивість, достовірність та однозначність** характеристики чеснот людини та її соціальної поведінки.

● Ініціатори ідеї введення
у **“правове поле”** релігійно-морально-
психологічної оціночної категорії
ДОБРОЧЕСНІСТЬ припустились
ґрунтовної помилки: **не визначивши в
глосаріях законодавчих актів цього
поняття та критеріїв його
наповнення.**

**Стан розуміння, усвідомлення та
оцінювання ДОБРОЧЕСНОСТІ сьогодні**

- Філософія права, правова свідомість юриста і дух Конституції свідчать, що **Основний Закон** за сутнісним змістом і роллю у правовій системі держави є **цілісним єдиним принципом функції правосуддя**, оскільки всі спірні правові відносини у житті розв'язуються Судами **на підставі Конституції та законів**, що мають бути відповідними їй.

Конституційні принципи, з яких випливають вимоги щодо доброчесності Судді

- Аналіз конституційних норм свідчить, що в Конституції **не має жодного припису**, який би безпосередньо **регулював** питання оцінювання **ДОБРОЧЕСНОСТІ** Судді.
- Разом з тим є **окремі положення** Конституції, що **можна і потрібно тлумачити** в контексті цієї релігійно-етично-психологічної категорії/якості конкретного Судді і суддівського корпусу - в цілому.

Конституційні принципи, з яких випливають вимоги щодо доброчесності Судді

БАНГОЛОРСЬКІ ПРИНЦИПИ СУДДІВСЬКОЇ ПОВЕДІНКИ, до яких включені такі показники:

Незалежність. Об'єктивність. Чесність та непідкупність. Дотримання етичних норм. Рівність. Компетентність та старанність.

Застосування цих принципів докладно викладено **у Коментарях**, що є методичними рекомендаціями для національних судових систем в контексті їх реалізації.

Методи та інструменти реалізації та оцінювання доброчесності Судді

Документи Європейських та Світових правничих організацій (асоціацій), в яких містяться положення, що розкривають сутність принципів доброчесності суддів і правників – в цілому.

Національні стандарти доброчесної поведінки суддів, адвокатів, прокурорів, що потребують ґрунтовного доопрацювання з урахуванням Банголорських принципів та інших Міжнародних документів правничої спільноти.

Методи та інструменти реалізації та оцінювання доброчесності Судді

Рекомендації та пропозиції щодо реалізації принципів ДОБРОЧЕСНОСТІ у системі ПРАВОСУДДЯ

- На основі Банголорських принципів розробити характеристику **добročесності судді** та внести відповідні зміни до законодавства і нормативних актів
- Розробити та запровадити однозначну і прозору методику оцінювання показників ДОБРОЧЕСНОСТІ судді/кандидата в судді.
- Розробити **“Кодекс професійної відповідальності правників України”**

- Перекласти українською Коментарі до Бангалорських принципів у повному обсязі.
- Дослідити національну практику застосування принципів добросовісності на базі матеріалів ВКС і ВРП і найбільш цікаві приклади включити до українського перекладу Бангалорських принципів.

**Рекомендації та пропозиції щодо реалізації
принципів ДОБРОСОВІСНОСТІ у системі
ПРАВОСУДДЯ**

Дякую за увагу!